

Novel Approaches Within Tradition:

The fact that innovation in India is frequently based on established knowledge systems is among its most intriguing development strategies. Indigenous knowledge has seen a rebirth in areas including agriculture, healthcare, and education, which is being enhanced and scaled up through modern technology. To integrate the best aspects of both worlds, organic farming practices, rooted in traditional traditions, are now being transmitted through digital channels and infused with contemporary scientific knowledge.

Social media communications are essential to this procedure. Communication methods can foster sustainable development practices and increase trust among local populations by crafting narratives that honor both innovation and tradition. In this approach, culture aids in creating transformative communication that encourages a sense of engagement and ownership among the populace in addition to being instructive.

Opportunities and Challenges:

Though it has excellent potential, putting creative communication tactics into practice in such diverse nation as India is strained with difficulties. Problems, including social inequality, language hurdles, and computer literacy, may hinder the efficacy of these tactics. For instance, only a few segments of society have equal access to technology, despite the fact that digital platforms have already upgraded the communication reach. Gender differences in using technology, particularly in rural areas, represent a considerable impediment that needs inclusive policies and programs to overcome.

Therefore, these difficulties do provide opportunities for additional creativity. Development initiatives can become more inclusive and culturally sensitive by embracing a participatory communication approach, in which communities actively participate in the creation and dissemination of material. More inclusive development can be modeled by grassroots projects that interact with traditional ways of communication, local knowledge systems, and community leaders.

In conclusion, cultural studies and social media fusion provides a strong framework for promoting innovation and growth in India. Understanding the subtle cultural differences that influence social behavior can help communication tactics become more inclusive, effective, and long-lasting. India offers a fertile ground for creative development methods that respect cultural diversity while embracing the prospects of change and growth because of its unique blend of tradition and modernity. This dynamic interrelationship between communication and culture will become integral in figuring out India's future direction for growth.

П. Голотенко

КУЛЬТУРНА ДИНАМІКА НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ: ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОНТЕКСТ

P. Holotenko

CULTURAL DYNAMICS OF INDEPENDENT UKRAINE: POLITICAL AND ECONOMICAL CONTEXT

Однією з найголовніших умов у забезпеченні сприятливого середовища для повноцінного розвитку етнонаціональної української культури є державна незалежність України. Упродовж років кінця XX та початку XXI століть розвиток культури українського народу значно покращився, порівняно до минулого

радянського періоду. Проте, з іншого боку, для культурних процесів в Україні стало властивим багато інших проблем і кризових явищ. Предметне поле цієї тематики в науці поки що залишається недостатньо вивченим. У період великої війни України проти російських загарбників — передусім саме за збереження незалежності та української культури, аналіз питань означеної проблематики набуває особливо актуального значення.

Як зазначається в багатьох сучасних дослідженнях, у 1991 р. Україна в черговий раз здобула, або відновила, раніше втрачений свій національно-політичний суверенітет на міжнародному рівні. Це стало можливим в умовах руйнації деспотичної радянської імперії, що зумовлювалось сукупністю багатьох життєво-небезпечних процесів та явищ.

16 липня 1990 р. парламент України офіційно затвердив Декларацію про державний суверенітет України, одним з ключових положень якої було утвердження права на самостійність розвитку всіх сфер української культури — освіти, науки, релігії, мистецтва тощо. 24 серпня 1991 р. парламентом було прийнято Акт проголошення незалежності України. Згодом, 1 грудня 1991 р., відбулися вибори президента і Всеукраїнський референдум, 90 % учасників якого проголосували за незалежність своєї держави, що було абсолютною підтримкою Акту проголошення незалежності України.

Юридично на вищому міжнародному рівні Україна була визнана окремою повноцінною державною, що успішно було затверджено у відповідних нормативних документах. Однак де-факто незалежність, як фундаментальна культурна цінність, доволі повільно інтегрувалась у реальне повсякденне життя та в культурний простір українського соціуму. Саме розуміння сутності незалежності було значною мірою абстрактним, розмитим або просто ідеалізованим. Це було проблемою не лише звичайних пересічних людей, але й багатьох представників політичної правлячої верхівки.

Відомо, що на розвиток різних напрямів національної культури так чи інакше впливають ухвалені рішення та дії політиків вищого ешелону. 19 лютого 1992 р. в українському парламенті затверджено «Основи законодавства України про культуру» з визначенням головних чинників майбутнього функціонування культури — економічних, організаційних, соціальних та правових. У змісті «Основа» йдеться про те, хто є працівником культури, про мову в житті суспільства, конкретизуються принципи культурної політики, пріоритети розвитку культури, права громадян у сфері культури тощо. Означений документ відіграв велику позитивну роль в юридичному забезпеченні культурного життя незалежної України, прописані в ньому заходи культурного розвитку здебільшого відповідають міжнародно-визнаним нормам.

З іншого боку, існувало ще багато перешкод для повноцінного функціонування та етнонаціонального відновлення української культури. Зокрема, у державному апараті нової незалежної України лише частково було проведено люстрацію, що не забезпечувало якісного очищення від колишніх радянських працівників спецслужб та політичних діячів. Замість них не прийшло достатньо професіоналів нової генерації. Водночас показово, що за результатами народних виборів у 1991 р. жоден з дисидентів не став президентом, ним став колишній працівник ЦК КПУ. Навіть в 1994 й 1998 р. за результатами голосування у складі Верховної

Ради України найбільше за все було представників комуністичної партії. У цьому безпосередньо відображався відповідний рівень національної свідомості й духовно-інтелектуальний стан українського населення на той період.

28 червня 1996 р. парламентом прийнято нову Конституцію України, дискусії та боротьба навколо якої тривали з 1990 р. У Конституції наголошується на важливій ролі держави в збереженні історичної культурної спадщини України, у створенні необхідних умов для нормального розвитку культури, у поновленні повноправного статусу української мови спілкування в житті народу як базової складової етнонаціональної культури, у підтримці високого рівня національно-патріотичної свідомості народу тощо.

Як це не парадоксально, після відновлення довгоочікуваної державної незалежності, українці сприймали свою корінну культуру переважно з недооцінюванням та з байдужістю — мову, літературу, філософію тощо. Переважно це є наслідком русифікації та насадження комплексу меншовартості за радянських часів. Невипадково в незалежній Україні багато років вважалося нормою масове створення російською мовою науково-освітньої, театральної, кінематографічної та іншої культурної продукції. Українці надавали перевагу споживанню саме іноземних культурно-матеріальних цінностей, що зрештою негативно впливало на економіку та суттєво гальмувало формування національної культурної індустрії в Україні.

Так само як політика, економіка є одним з базових механізмів, від якого залежить матеріально-фінансове забезпечення та рівень благополуччя культурного розвитку суспільства загалом. Якщо знецінення українцями власної культури посилювало і без того наявну економічну кризу, то так само занепад економіки глобально ускладнював покращення стану української культури. Тобто, ці процеси зумовлювали один одного.

Іншою дуже гострою проблемою української економіки була корупція, негативні наслідки якої відчувались фактично на всіх рівнях культурного розвитку держави й суспільства. Щонайменше це впливало на суттєве енерго-фінансове обмеження та на підвищення податків для закладів культури.

В Україні з часів радянщини продовжувала існувати організація об'єднаних діячів мистецтва за ознакою певного виду художньої творчості з регулярним економічним забезпеченням від держави. Представники нових творчих спілок і груп виступали проти такого застарілого стану речей, оскільки вважали, що критеріями для фінансування в новій реальності є рівень активності творчої діяльності, а також ідейно-естетична цінність художньої продукції. Зрештою, багато діячів мистецтва, які не входили в традиційні об'єднання, були вимушені підкорюватись приватно-комерційним пропозиціям, тому що не могли самостійно та вільно визначати напрям свого творчого процесу.

Відомо, що в країнах Західного світу є доволі розповсюдженою традиція приватного благодійного спонсорства для діячів різних сфер культури. Водночас для успішного розвитку некомерційних недержавних видів діяльності (т.зв. «третій сектор» культури) на Заході розроблено законодавчо-правову базу. Однак, як зауважують дослідники, в Україні перших десятиліть незалежності культурними процесами значною мірою керували комерційно-прибуткові інтереси. У 2004 р. було розроблено законопроект щодо меценатства і благодійництва задля вирішення

проблеми комерціалізації культури, однак у Верховній Раді його ще довгий час не затверджували.

Кризовий стан політично-економічної сфери пострадянської незалежної України спричиняв недостатнє фінансування для повноцінного розвитку національної культури, зокрема відповідно до програмних положень, зафіксованих в «Основах законодавства України про культуру» і в Конституції. Це призводило до неякісного забезпечення комунально-господарчого, матеріально-технічного секторів культури, до скрутного становища громадян різних галузей діяльності, до скорочення кількості працівників освіти і науки, багато з яких емігрували жити в інші країни тощо. Багато розглянутих проблем занадто довго залишались невирішеними. Це постало однією з причин, яка у 2022 р. призвела до найбільш критичної фази культурної кризи в Україні. Однак ще не все втрачено і нарешті в цих напрямках потрібно діяти. Культурна динаміка суспільства залежить від політичних та економічних процесів.

М. Жигайло, М. Александрова

СТРІТ-АРТ ХАРКОВА В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЩОДО УКРАЇНИ

M. Zhyhaylo, M. Alexandrova

STREET ART OF KHARKIV IN THE CONDITIONS OF ARMED AGGRESSION OF THE RUSSIAN FEDERATION AGAINST UKRAINE

Після окупації частини території України російськими загарбницькими військами в 2014 р. та повномасштабного вторгнення у 2022 р. стріт-арт — вуличне мистецтво стало одним з виразників та засобів осмислення подій і наслідків кривавої агресії Російської Федерації на території нашої країни та фіксації геноциду українського народу.

Муралі й графіті 2014–2024 рр., як різновиди вуличного мистецтва, стали мистецькою рефлексією вітчизняних вуличних митців на вторгнення російських окупаційних військ в Україну. Вуличні художники засобами мистецтва намагаються відобразити власний досвід, «артикулювати» емпатію та підтримку — солідарність співвітчизникам, цивільним та військовим, які відстоюють свободу та незалежність нашої країни, ціною власного життя виборюють право на існування української нації.

Харків — місто-герой, північно-східний форпост, який стримує ворожу навалу, є одним із центрів вітчизняного урбан-арту. Графіті та муралі стали монументальними хроніками війни, а вуличні митці — частиною культурного фронту, «постмодерними літописцями», які зображують героїчні та трагічні сторінки вітчизняної історії.

Харківські вуличні митці, вітчизняні та зарубіжні художники засобами сучасного масового мистецтва відображають тему війни, боротьби проти ворога, зростання національної свідомості тощо.

У національно-патріотичній палітрі графіті та муралів Харкова та Харківської територіальної громади, пов'язаній з російською агресією Російської Федерації проти України 2014–2024 рр., відображені такі теми: